

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 328

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

DELAVSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN

Nesreča v nesreči.

Tudi najidealnejši in najbrezpogojnejši pristav jugoslovanskega narodnega in državnega edinstva mora priznati, da je to edinstvo pod pogoji, ki nam jih je ustvaril demokratsko-radikalni strankarski režim, trajno nemogoče. Naša država, ki bi morala biti in bi tudi lahko bila najmočnejša v jugovzhodu Evrope, je danes politično in gospodarsko v takem položaju, kakor dom katkega kvartopirca in pijanca. Vse narobe, vse narazen, blagajne suhe in prazne, a kredita nikjer nobenega; notranja posojila se naravnost izsiljujejo, a za zunanja zahtevajo od nas takih jamstev in oduševskih obrestih kakor le od brezupno izgubljenega denarja. Pred zunanjim svetom smo zapravili svoje dobro ime, ki smo si ga stekli bodisi z orožjem, bodisi s političnimi dejanji in gospodarsko ter kulturno organizacijo; medseboj smo v divjem sovraštvu, ki je začetek propasti. Gospodarske in socialne razmere so vsak dan bolj neznosne. Skupaj nas drži edino še notranja nujna: ena družina smo in skupaj spadamo, drug brez drugega ne moremo obstati. O resničnem, pravem, hotenem edinstvu pa nobene sledi. Strah nas mora biti te slike, ki nam kaže po enem ali več članih razdejano družino. Nesrečni smo! Kdo je krivec med nami? Nedvomno tisti, ki si je po krivici in proti volji večine prilastil oblast in jo sedaj na nezalostni način zlorablja edino-le v svoj lastni prid in na škodo vseh drugih, na škodo skupnosti. To so demokrati in pretežni del radikalcev. Te vreči s krmila, izvoli jim oblast in jo izročijo pravim zaupnikom celokupnega naroda, to je prvi pogoj naše rešitve. To bi se dalo z novimi volitvami najhitreje in najgladkeje doseči, ako ne bi bile naše razmere tako zapletene, ako ne bi imeli nesreče v nesreči.

Kakor znano, je voditelj hrvatskih kmetov Radić nasproti Protiću označil kot svoj politični cilj takoimenovano Malo Hrvatsko z varaždinsko, zagrebško, belovarsko in požeško županijo; na tem prostoru bi se naj ustanovila njegova hrvatska republika, vse druge hrvatske zemlje in sinove prepustila — Veliki Srbiji. Istotako se Radić ne meni za usodo Slovencev in drugih Jugoslovancev v tej državi. Ne meni se za usodo delavstva in proletarstva sploh v tej državi, za ureditev socialnega vprašanja v velikem, izčrpnem obsegu. Njemu je vse drugo postranska stvar. Mala Hrvatska vse. To je politična zamisel, ki gre v en naprtnik. Toda ta politika ni samo pritlikava, ampak s hrvatskega in jugoslovanskega stališča naravnost zločinska in izdajalska.

Sedanji demokratsko-radikalni režim, ki temelji na nadvladajo srbskih plemen — ali bolje in pravičneje označeno na nadvladajo nekaterih srbskih politikov-kapitalistov — ima svojo trdno oporo v pretežnem delu Srbov, ki so zaslepljeni s hegemonijsko idejo. Ako hočemo vreči ta režim, moramo v parlamentu postaviti nasproti demokratsko-radikalnemu bloku močno večino, ki bi nedvomno potegnila za seboj tudi večji del razumnih Srbov. Take večine pa brez Hrvatov ni. Potemtakem je izključeno, da bi se izklopali iz sedanjih neznosnih razmer, dosegli revizijo ustave in ustvarili predpogoj za obsežne gospodarske in socialne reforme. Hrvatski narod sam bo popolnoma raztrgan in v Mali Hrvatski tako oslabljen, da v nobenem oziru ničesar velikega izvesti ne bo mogel. Velik del Hrvatov, vsi Slovenci in muslimani pa bomo prepusteni na milost in nemilost srbski hegemoniji. On je najboljši zaveznik Pašica in Pribečevića.

Po pravici torej pravimo, da je Radić s svojo politiko še posebna nesreča v naši nesreči. Sedaj se vidi, kako prav so imeli politiki Hrv. ljudske stranke, ki so pravčasno svarili hrvatski narod pred njim. Zadnje dni je tudi dr. Korošec javno označil Radićev politiko kot izdajalsko. Ali hrvatsko ljudstvo res ni toliko zrelo, da bi spoznalo položaj in krenilo na poti pozitivne vsehrvatske ljudske politike v okviru jugoslovanske državne edinstva? Ta edinstvo je kljub vsemu edino prava, edino velika in edino spasonosna za nas vse.

Zagreb, 16. okt. »Novosti« poročajo iz Beograda, da je bila naša vlada obveščena, da bo francoska vlada povrnila vse stroške, ki jih je imela dosedaj naša država za vzdrževanje ruskih beguncev. Ti stroški znašajo sedaj 30 milijonov frankov.

Nov padec naše krone.

Zagreb, 17. okt. (Izv.) Na današnji predborzi so se zopet silno dvignile vse tuje devize in valute. Blaga ni dobiti.

Dunaj, 17. okt. (Izv.) Tukaj so vse tuje valute in devize padle. Deviza Zagreb

notira na današnji predborzi 9.25.

Zürich, 17. okt. (Izv.) Na današnji predborzi je padla deviza Zagreb od 1.90 na 1.85.

Nov spor med radikalci in demokraci. Igračkanje.

Beograd, 17. oktobra. Ker se dne 20. oktobra t. l. zopet snide parlament, se je začelo v parlamentarnih krogih razpravljati o vprašanju novega predsedstva zbornice. Radikalci stoje na stališču, da je poslovnik konstituante še dalje v veljavi tudi za postavodajalno zbornico, da pa je kljub temu treba voliti novo predsedstvo. To naziranje radikalcev, ki je bilo povdarjeno tudi na skupni seji vladnih strank, je pa demokrate zelo razburilo. Demokrate pravijo: Ker je sedanji poslovnik še ve-

ljaven, zato je veljavno tudi še dosedanje predsedstvo. Ko zbornica sprejme nov poslovnik, tedaj naj se voli tudi novo predsedstvo. Mnenju demokratov se pridružujejo tudi muslimani. Vendar izjavljajo radikalci, da od svojega stališča ne popuste, češ ker imajo demokrati ves čas predsedstvo v svojih rokah, vsled česar je potrebno, da pride enkrat predsedstvo tudi v roke radikalov. Na ta spor, ki je zelo oster, polagajo v parlamentarnih krogih veliko važnost. (Mi pa nobene! Ur.)

Grozeča železničarska stavka v Ameriki.

Chicago, 15. oktobra. Zveza železniškega osebja in železniških premikačev je bila pozvana, naj vstopi v splošno stavko, ki se prične dne 30. oktobra.

Washington, 15. oktobra. Predsednik

Harding je povabil k sebi člane odbora železničarske zveze, ki zastopajo interese zveze v javnosti, da bi se z njimi posvetoval o grozeči železničarski stavki.

Madžarska zarola na Slovaškem.

Madžari upajo na plebiscit.

Košice, 15. okt. Policijsko ravnanje v Košicah je po daljšem opazovanju prišlo na to, da pritiskajo Madžari na gotove voditelje delavstva na Slovaškem, naj bi vstopili v Hortyjevo službo. Uvedli so natančno preiskavo in ugotovili, da obstoja na Slovaškem tajna Hortyjeva organizacija, ki je v tesnih zvezah z madžarskimi činitelji in ki je, kakor se je popolnoma zanesljivo dognalo, v kratkem nameravala udeležiti nasilen prevrat na vsem Slovaškem. Ta tajna organizacija se ni omejevala le na osebno agitacijo, ampak je tudi pridno dopisovala, da bi pridobila zase delavce in njihove voditelje. Za to ima policijsko ravnanje danes v rokah že neizpodbitne pismene dokaze. Pri neki hišni preiskavi,

ki jo je odredilo policijsko ravnanje v Košicah, se je našel dokument, ki se sedaj nahaja v rokah oblastev. Ta dokument je varnostnim oblastvom omogočil korake, da se udeležijo v kali vsi poskusi, ki bi utegnili škodovati varnosti države. V tej veleizdajniški aferi je bila aretirana že cela vrsta oseb.

Praga, 16. oktobra. »Slovenska Politika« doznava, da so koncentrirali Madžari na Slovaški meji oddelke, obstajajoče večinoma iz častnikov, da bi povzročili na vzhodni meji Slovaške podoben konflikt, kakor v Burški, ker pričakujejo, da bo dopustila ententa končno morda vsaj za vzhodno Slovaško podobno glasovanje, kakor za ozemlje Šopronja.

GRŠKI POLOŽAJ V MALI AZIJI.

Atene, 16. okt. Na včerajšnji seji narodne skupščine je min. predsed. Gunaris podal obširen eksponat o operacijah v Mali Aziji. Početkom svojega govora je opozoril na veliko zmago pri Eski-Sehirju in okupacijo železniških prog, ki varujejo enotnost grške fronte. Zatem je obrazložil pod kakimi pogoji bi se mogel sprejeti sklep za nastop v smeri proti Angori radi popolnega uničenja ali, v kolikor je to mogoče, oslabiljenosti ostalih sovražnih armad. Verjetno je, da bi zavzetje Angore pomenjalo konec vojnih operacij. Naglašal je, da bi s tem bili izvršeni sklepi armadnega poveljstva. Boji, ki so se vršili pri Dorili, so imeli za cilj izolacijo Kemalovih sil, tako da je popolnoma nemogoče, da bi vsaj nara-

stlo osredotočenje istih pred tem mestom. Zatem je min. predsednik naglašal splošni značaj grških zmag ter opisal položaj, ki je nastal po 21. boju pri reki Caħariji, ki se je končal z grško zmago. Pročiranje proti Angori, katere zavzetje bi brez dvoma povzročilo velik pritisk, bi imelo samo vojaški značaj, ker bi nadaljnje prodiranje radi terenskih in transportnih težkoč ne bilo praktično. Spoznalo se je, da je bolj praktično izvršiti organizacijo okupiranega ozemlja, kar je tudi omogočilo zmanjšanje grških posadk v Mali Aziji. Končno je Gunaris omenil v svojem govoru, da je vojna v Mali Aziji samo nadaljevanje svetovne vojne, ker je pogodba, ki so jo podpisali zavezniki, ostala samo mrtva beseda.

Skopuh.

Spisal Henrik Conscience — prev. M. J. (Dalje.)

»Da, in hitro zapoditi!«

»Ne, Vanica, morava še prevdariti, kako bova vse uredila!« Oba sta vstopila na voz. Konj je počasi stopal.

»Imaš tudi cvetke?« je nato vprašala deklica in se skrbno obračala po vozu, kot da kaj išče.

»Da, toda spravil sem jih v košarico,« je odvrnil Bart, »skoro bi že pozabil, da mi je Franc nekaj zate naročil.«

»Zame? Franc?« je vprašala Vana in hipno zardela.

Bart je odprl košarico in vzel ven par malih cvetk.

Glej, je rekel, to je dal Franc zate.«

»Čemu naj mi bo to?« je vprašala deklica kakor v snu.

»Toda, sestra, ali ne veš, kako se tem cvetkam pravi?« je nadaljeval mladenič. »Tudi jaz nisem vedel, toda Franc mi je povedal. O, orelepo ime!«

»No, kako se jim pravi?« — »Ne zabi me!«

Pri teh besedah se je deklica hlastno obrnila od brata v stran, najbrže, da bi prikrila rdečico, ki ji je vedno bolj oblivala njen cvetoči obraz. Bart se je na tistem sam pri sebi smehljaj in jo čez nekaj časa vprašal: »Vanica, ali je Cecilija pri nas?«

»Ne, danes je ni bilo. Bila sem tudi pri njih, da bi poizvedela, če je kaj bolna. Tedaj pa me je sprejel odurni Tis tako odurno, kot da sem prišla krast.«

»In ali Cecilije ne bo?«

»Da, toda pride šele na večer, kot mi je povedal Tis. Seveda se je pri tem smehljaj kot pes, ki hoče ugrizniti.«

»No, vseeno; da le pride. Če bi se pri nas čal zamudila, jo lahko spremi naša mati domov. Prisedi, sestra, bližje, da se pomeniva glede praznovanja.«

In sedaj se je med obema razvil živahen razgovor, ki pa je bil navzlic živčnosti, ki se je tudi očitavala v raznih vzklkih in razigranih kretnjah, tako tih in skrivnosten, da bi mimoidoči tudi ene besede ne bil razumel.

Vprašanje Gorenje Šlezije.

Pariz, 15. oktobra. Poslaniška konferenca je na svoji današnji popoldanski seji po naročilu zavezniških vlad sprejela rešitev glede določitve mej Gorenje Šlezije in gospodarske ukrepe, ki veljajo za Nemčijo in Poljsko. Poslaniška konferenca je sprejela varianto rešitve, katero je priporočila zveza narodov.

Pariz, 15. oktobra. Priporočilo sveta zveze narodov je bilo uradno sporočeno medzavezniškim komisijam, ki so se začele že posvetovati o ukrepih, ki bi bili pripravi olajšati izvedbo. Francija in pa Anglija imata različne nazore o tem, kako naj se uveljavijo ženevska določila. Anglija je mišljenja, da morata biti določitev mej in sistem gospodarskih določil med seboj nedeljiva celota, Francija pa meni, da zahteva pogodba sama delitev Gorenje Šlezije in da Poljski ni treba vsiljevati gospodarske konvencije z Nemčijo. Francija predlaga, naj pozove poslaniška konferenca takoj po notifikiranju mej obe vladi, da skleneta dogovor o zagotovitvi industrijskega življenja v Gorenji Šleziji in naj odpošlje tjakaj mešano upravno komisijo, katero bo imenoval svet zveze narodov.

Madžarska in Avstrija.

Budimpešta, 16. oktobra. Danes je bila seja ministrskega sveta, na kateri sta poročala ministrski predsednik grof Bethlen in zunanji minister grof Banffy o beneški konferenci.

Budimpešta, 16. oktobra. Ministrski predsednik grof Bethlen in zunanji minister grof Banffy sta danes dospela semkaj. V odgovoru na pozdravni nagovor je izjavil grof Bethlen glede rezultata beneške konference, da so uspehi te konference za Madžare sicer morda malenkostni, če bi se jih hotelo primerjati z željami naroda in z naporom, ki ga je razvila vsa Madžarska v to svrhu, da bi bil rezultat konference dober, vendar pa se ti uspehi tudi ne smejo podcenjevati. Doslej je igrala Madžarska v družbi narodov zelo žalostno vlogo, zakaj Madžarski se je doslej samo zapovedovalo, Madžarska pa je morala slepo ubogati. Sedaj pa je Madžarska dossegla, da se vsaj pogajajo z njo kot z enakopravnim faktorjem. Madžarski narod je pri vsaki priliki dokazal, da vedno lojalno izpolni obveznosti, katere se je obvezal izpolniti. Madžarska mora odslej hoditi po isti poti in bo gotovo tudi sedaj izpolnila pogodbo, ki je bila podpisana v Benetkah.

Politični dogodki.

+ Shod na Jesenicah. Včeraj popoldne se je na dvorišču jeseniškega Delavskega doma vršil velik ljudski shod Slov. ljudske Stranke, ki se ga je udeležilo več sto ljudi vseh strank, med njimi več komunistov pod vodstvom dveh socialdemokratov. Shod je otvoril v imenu krajevne or-

Ko sta dovozila do svojega doma, je Vana prva skočila v voza in odšla v hišo. Bart pa je izpregel konja in ga odvedel v hlev. Z veliko previdnostjo in zvijačnostjo je prinesel zavoj in košarico v hišo.

»Dober dan, mamica!« je zaklical, ko je stopil v sobo. »Odpri svojo dlan, ker imam spet nekaj denarja zate!«

Medtem ko ji je naštel nekaj drobiža, se je nemirno oziral po sobi; njegov obraz se je pomračil in očividno se je njegovega srca polastila otožnost.

»Gotovo misliš,« je pripomnila mati, »da ti ne bom dala nič denarja več, ker bo od sedaj naprej obedovala pri nas uboga zidarjeva vdova s svojimi otroci?« — Ne, ne, moj dobri sin, le izpij kot doslej vsako nedeljo svoj vrček piva. Saj poštno zaslužiš.«

Pri teh besedah mu je mati izročila nekaj novcev, ki se pa Bart ni zmenil zanje. In ko je stara žena odšla v spalnico, da bi spravila denar, se je on približal svoji sestri in zavzdihnil: »Cecilije še vedno ni?«

»Teško, da pride,« je odvrnila deklica. »Kajti čez pol ure bo že temno. No, ji pa jutri vse povemo. Pojdi le gori v sobo in

ganizacije SLS na Jesenicah g. Gabrovšek, ki je tudi predsedoval. Prvi je govoril posl. Brodar o ustavi in o socialnih odnosih med delavci in kmeti. Oboje je pozival na skupno fronto proti izkoriščajočemu kapitalizmu. Drugi je govoril uredn. Kremžar o zahtevi po politični in gospodarski, svobodni ljudstva ter o sedanjih razmerah. Soc. dem. Svetek iz Ljubljane je skušal ugovarjati. Po polurnem govoru mu je predsednik povedal, naj konča, da pridejo še drugi na vrsto. G. Svetek je končal in pozval vse zborovalce, naj z njim vred zapuste zborovanje. Pri tej priliki je g. Svetek lahko videl, kako majhen del zborovalcev je sledil njegovemu vzgledu. Zborovanje se je nadaljevalo. Uredn. Kremžar in Gabrovšek sta odgovarjala na Svetkove trditve, nakar so zborovalci izjavili, da hočejo, da se vendar že enkrat uredi občina jeseniška, ki še doslej nima župana, vsled česar obč. gospodarstvo trpi. Izrekli so tudi svoj protest proti škandaloznemu počenjanju vladnih organov z meščansko šolo na Jesenicah, katere 2. razred je odprt, 1. razred pa je »vsled pomanjkanja kredita« še vedno zaprt. Zborovanje je bilo zelo poučno in je napravilo najuglednejši vtis.

Zbor zaupnikov JDS, ki so se zbrali v soboto in nedeljo v Ljubljani, je zopet »reorganiziral« svojo stranko na ta način, da je g. Dolfeta Ribnikarja in dr. Pestotnika »izorganiziral« iz vodstva in izvršilnega odbora. Za voditelja so na novo postavili g. ministra dr. Kukovca, za podnačelnike pa odvetnika dr. Ratniharja, brivskega mojstra Franchettija, trgovca Jelačina in šolskega ravnatelja Luko Jelenca. Kakor poroča »Avtonomist«, je zvečer nato mrknila luna.

Varčevanje. Zagrebški »Večerni poročila«: V Zagrebu smo imeli dosedaj na pošti dva ravnatelja: eden je bil voditelj, drugi njegov namestnik. Sedaj so poslali enega teh dveh prisilno na dopust, češ, da diši po avstrijantstvu, drugi je pa moral »zboleti«, češ, da preveč hodi po — cerkvi z rožnim vencem v roki. Mesto obeh je prišel v Zagreb nadzornik iz Beograda. Tako sedaj za eno službo trije vlečejo plačo, nadzornik vrhu tega še dnevnice. — Ni čuda, da potem za šole, bolnišnice in vdove ni denarja. Pa še nekaj: Pod policajdemokratskim režimom smeje ministri in visoki uradniki pač živeti s »sestrami« v skupnem gospodinjstvu, prirejati v državnih avtomobilih zabavne izlete itd., vse to ne kazi njih uradnega dostojanstva; toda če gre kdo v cerkev, da se pokloni svojemu Bogu to je pa danes v naši državi nezdržljivo z uradno častjo. Imamo pač režim korupcije.

Meščanski družabni red v Rusiji. Iz Kodanja poročajo: 13. t. m. se je iz Moskve vrnil v Helsinkors tamkajšnji finski poslanik. Dovolil je pogovor poročevalcu lista »Hufbud Bladet«, kateremu je izjavil, da se v Rusiji z vsjo naglico razvija čisti meščansko-družabni red. Celokupna oblast in uprava je sicer v rokah boljševikov, toda pod previdno preobleko uvajajo sovjetske oblasti meščanski razvoj. Fanatični komunisti ne igrajo v Rusiji nobene vloge več.

ZMANJŠANJE PRAZNIKOV.

Belgrad, 16. oktobra. V ministrstvu za socialno politiko je izdelan zakonski predlog o zmanjšanju števila praznikov. Ta zakonski predlog bo predložen zakonodajnemu odseku kot izpreminjalni predlog v zakonu za zaščito delavcev.

Širite „NOVI ČAS“

zamoti nekoliko našo mamico, ta čas bom pa jaz ukrenil vse potrebno.

»Ali ne bi raje nekoliko še počakala,« je vprašal Bart potrto.

»Počakala? Potem ne dobiva več matere sem.«

»Da, da, prav imaš. In vendar bi imel tako rad, da bi bila Cecilija tu! — Pohiti no, Vana, in kadar boš gotova, daj znamenje.«

Ročno je Vana odhitela v hlev, poiskala košarico, razstavila po mizi šest krožnikov, na katere je stresla zavojčke sladkorja, zraven je položila lepo zvito ruto, privezala cvetke na ilovnati vrč za pivo in vzela iz omare tri skodelice za kavo, ki bi jih rabili za pivo; steklenih čaš namreč niso imeli.

Ko je vse to opravila, je tako močno udarila s pihalnikom na železno palico, da je mati od zgoraj zavpila: »Ah, glej, da mi že spet kaj ne pobiješ!«

Bart je zmagovalno priletel po stopnicah, za njim pa je stopala stara žena.

Vse skupaj je tvorilo svojevrsten, a ganljiv prizor: oči začudene starke so se zdaj ozirale na bogato mizo, zdaj spet na smejoča se njena otroka, ki jo je hotela poprašati marsikaj, kajti vse ji je bilo docela zagonetno.

»Na mnoga leta še Ivana! Še mnogo let!« sta zaklicala Bart in njegova sestra in

Dnevni dogodki.

Manifestacijsko zborovanje v Mariboru. V nedeljo 16. t. m. ob 11. uri dopoldne se je vršilo na glavnem trgu manifestacijsko zborovanje, sklicano od tukajšnje podružnice Jugoslovanske matice v spomin na 10. oktober l. l. Govorili so gg. prof. Ribarič, dr. Medved, zastopnica žensstva in še nekateri.

Izredno vreme. Poletja noče biti konec. Dan na dan imamo tople solne dneve, kakršnih včasih niti sredi poletja ni mnogo. Vremenoslovci pravijo, da tako toplega oktobra — 26—32 stopinj — že ni bilo od leta 1757. Sedanje vreme je torej nekaj nered v naravi in ga tudi vsi tako čutimo.

Iz Maribora. Nek časopis je priobčil dopis, kjer se čita, da imamo v Mariboru dvoje novih sodišč, in sicer eno sestavljeno na podlagi naredbe min. za soc. skrbstva, ki šteje 7 članov (3 občinske svetnike, 2 zastopnika uradništva in 2 zastopnika delavstva). Večina teh pripada k delavnim slojem in imajo tudi dovolj smisla za to, da se draginja omeji in da se navijalci cen in verižniki brez razlike kaznujejo. Ker pa člani sodišča za pobijanje draginje niso samo gospodje z višješolsko izobrazbo ali bogataši, se je ustanovilo baje še novo sodišče brez oblastvenega dovoljenja, ki se imenuje sodišče za navijanje cen. Člani tega sodišča so večinoma demokrati, navijalci cen, verižniki in pa dopisniki, ki grajajo in napadajo socialno delo sodišča za pobijanje draginje. Kateri bodo imeli več uspeha, se še ne ve, upamo pa vsaj, da prvi.

Stanovanjska komisija v Mariboru. Maribor. Država bo prepustila občinskemu svetu, da prevzame vodstvo stanovanjske komisije. Potemtakem pride mariborski stanovanjski urad pod vodstvo občine.

Lunin mrk je bil lepo videti nocoj med 11. in 1. uro ponoči.

Dohodki belgrajske občine. V belgrajski občini se je plačalo za mesec september 3.318.640 din. raznih taks všteti 1.367.906 dinarjev plačanih v trošarini in dokladah.

Mariborski trg. Trg je bil v soboto 15. t. m. zelo dobro obiskan. Tokrat je prvič pripeljalo zopet izvanredno mnogo špeharjev. Cena slanini je bila do 70 K in se je precej razpadala. Mesa pa je bilo v izobilju, tako da še pozno popoldne niso razprodali. Precej je bilo tudi krompirja, in se je popoldne prodal celo pod maksimalno ceno. Pripeljali so tudi nekaj zelja in repe. Zelenjave je bilo v izobilju.

Novi jekleni zvonovi. V Hočah pri Mariboru so si župljani nabavili tri nove jeklene zvonove. Prihodnjo nedeljo dopoldne bodo slovesno blagoslovili.

V Studencih in Pobrežju pri Mariboru, kjer prebivajo večinoma delavci, še ne obstoja sodišče za pobijanje draginje. V teh dveh občinah imajo večino v občinskem svetu socialdemokrati, katerim se pa menda ne zdi potrebno, pečati s t takimi stvarmi. Mogoče, da si ustanove sodišče za navijanje cen?

Punt v Pačiru v Vojvodini. V Pačiru v Vojvodini je prišla te dni agrarna komisija, da razdeli še neko zemljišče, ki po »Nevenovih« vesteh niti ne spada pod agrarno reformo. Komisijo so paračinski domačini — ki so bili večinoma v Rusiji — obstopili in zahtevali, da se sploh vsa zemlja razdeli. Komisija je bila v smrtni nevarnosti, zato je pristala na vse zahteve. Ko so se pa gospodje vrnili v Subotico, so naznanili dogodek pristojni oblasti, ki je odredila kazensko postopanje. Doslej so zaprli 34 upornikov, a jih bodo še več.

se razigrano vrgla materi okrog vratu ter jo vroče poljubljala.

Mladenec se je prvi otresel objema, pograbil lepo novo ruto in jo vrgel materi čez rame, nato pa je stekel k steni, odkoder je snel malo zrcalo in zaklical:

»Glej, ljuba mamica, zdaj ti ne bo treba več k maši v oni stari, obrabljeni ruti.«

Šele sedaj je starka uganila, kaj pomeni to otroško veselje. In to spoznanje jo je tako radostno prevzelo, da ni mogla prav nič govoriti in je le nemo strmela v odlično darilo.

Šele sedaj je starka uganila, kaj pomeni to otroško veselje. In to spoznanje jo je tako radostno prevzelo, da ni mogla prav nič govoriti in je le nemo strmela v odlično darilo. Slednjič so ji solze obile oči. Privila je svoja otroka k sebi in ju poljubila.

»O, kako dobitljiv je naš Bog!« je vzklikala z od radosti jokajočim glasom.

Ko je še objemala svojo hčerko, je šel Bart k mizi, nalil tri vrčke piva in dejal z mehko resnobo:

»Mamica, na tvoje zdravje! Da bi še dolgo skupaj složno in zadovoljno živeli; da bi še dolgo skupaj složno in zadovoljno živeli; da bi ostal zdrav in lahko delal za svojo mater in Bog nas blagoslovi tu in na onem svetu. Naj živi Ivana!« (Dalje.)

Če se utrga uradni pečat. Ker je z žgalne priprave samolastno odrgal uradni pečat, je bil posestnik France Novak iz Lebenic obsojen na 25 dinarjev globe, ev. na 12 ur zapora.

Drzna tatvina. Ko je šla Jerica Praznik iz Dalje vasi pri Rudniku po vodo, je prišel v hišo neznan tat in ukradel denarja in obleke v vrednosti 2550 kron.

Tatvina perila. Posestniku Francu Erjavcu v Vižmarjih je bilo v noči od 13. na 14. t. m. ukradeno perilo v vrednosti 2000 kron. Tat je izvil perilo, ki je viselo v sobi, skozi odprto okno s palico.

Vlom v gasilski dom v Godešičah. V noči 11. t. m. je bilo vlomljeno v gasilski dom v Godešičah. Tatovi so odnesli pet slamnikov, 2 steklenici ruma, nekaj mila in več sveč ter usnja. Ko je tat iskal denar, mu je padla vžgalica v skrinjo, v kateri je iskal denar in so pričeli goreti popirji in zgorelo je 6 čelad, več razglednic in dopisnic.

Gonilni jermen, vreden 10.000 kron je bil ukraden Pavlu Stritarju v Doljnem Logatcu. Dalje sta bila okradena tudi Stritarjeva hlapca, tako da je povzročil tat skupne škode 11.240 kron.

Tatvine v tovarni v Dolu. Jernej Okorn iz Vidma pri Dolu je delal v tovarni za olje in barve v Dolu, kjer je ukradel 2 kg anilina in 5 kg firneža v vrednosti nad 1800 kron, kar je prodal Ivanu Grčarju v Lhanu. Letos je pa Grčar nagovarjal Okorna, naj mu prinese anilina iz tovarne, kar je Okorn tudi storil, ukradel 6 kg anilina v vrednosti 4800 kron, za kar mu je Grčar plačal 1200 kron. Z ozirom na opisani položaj je obsodilo deložno sodišče v Ljubljani Okorna na 6 tednov težke ječe in Grčarja na 4 tedne ječe.

Francoski zrakoplov pride iz Pariza. Belgrajsko francosko poslanstvo je obvestilo zunanje ministrstvo, da bo te dni plul preko ozemlja naše države francoski zrakoplov, ki bo prišel iz okoliš Pariza.

Pedagoške visoke šole na Češkoslovaškem. V Brnu so te dni otvorili pedagoško visoko šolo za učitelje; enako šolo otvorijo v Pragi.

Pegavi legar v vukovarskem okraju. Ministrstvo za zdravstvo je prejelo poročilo, da se v vukovarskem okraju širi pegavi tifus. Izdane so varnostne odredbe.

Novo kulturno društvo na Hrvatskem. V Zagrebu snujejo novo kulturno društvo »Strossmayer«, ki bo delovalo v duhu velikega pokojnika.

Pravna fakulteta v Bratislavi se zapre. Češkoslovaški naučni minister dr. Šrobar je izjavil, da se pravna fakulteta v Bratislavi brezpogojno zapre. Dokazano je, da so madjarski profesorji pri zadnjem izpitu izpustili »skozi« nad 150 slušateljev, med njimi celo take, ki niti mature nimajo.

Ukrajinsko vseučilišče v Pragi. 23. t. m. so v Pragi na slovesen način otvorili novo ukrajinsko vseučilišče. Predavanja bodo smeli obiskovati tudi dijaki češkega vseučilišča.

Tehnična srednja šola v Bosni. Vlada je sklenila za Bosno in Hercegovino ustanoviti tehnično srednjo šolo, na katero bi sprejemali dijake, ki so dovršili nižjo gimnazijo. Razen tega ustanove posebne šole za usneno in tekstilno stroko.

Ljubljanski dogodki.

Ij Somišljeniki SLS iz trnovskega okraja se vabijo na važen sestanek, ki bo danes ob 8. uri zvečer v Trnovskem prosvetnem društvu.

Ij Sestanek somišljenikov SLS količjskega okraja bo jutri ob 8. uri zvečer v konzumu, Kongresni trg 2.

Ij Člane I. del. kons. društva opozarjamo na izvršne pečene krvave klobase in pečenko, ki se bo dobila v terek zvečer v konsumni kleti na Kongresnem trgu. Nadalje se dobi od jutri naprej v prodajalni na Kongresnem trgu in na Zaloški cesti sveža slanina, meso in klobase. Člani naj ne zamude prilike, ki se jim nudi. — V terek zvečer pa na svidenje v kleti na Kongresnem trgu!

Ij Za prireditelje veselice. Policijsko ravnateljstvo razglasa: Vsled razpisa pokrajinske uprave z dne 8. oktobra 1921, št. 28.970 razglasa policijsko ravnateljstvo v Ljubljani glede dovoljenja prirejanja veselice nastopno: 1. Prošnjo za prireditev društvenih veselice, plesov, družabnih večerov itd. mora predložiti društveni predsednik oz. njegov namestnik. Druge veselice, kakor društvene se sploh ne bo dovolilo. — Prošnjo mora vsebovati: čas in kraj prireditve, točni spored in natančni naslov prireditelja. — 2. Ako bi se nameravalo raztegniti prireditev čez določeno policijsko uro, mora osebno prositi gostilničar, — ki bo izvršil v dotičnih prostorih povodov prireditve gostilničarsko obrn, — za podaljšanje policijske ure. — Prošnjo mora vsebovati: Čas in povod podaljšanja policijske ure in natančen naslov. — Drugim, kakor koncesioniranim gostilničarjem ozir. njemnim oblastveno odobrenim namestnikom se podaljšanje policijske ure ne more dovoliti. — Vsaka omenjenih prošenj mora

biti vložena 8 dni pred prireditvijo, je podvržena kolkovini dveh dinarjev in mora biti vsaki priložen kolek za rešitev v znesku 5 dinarjev. — Kr. policijsko ravnateljstvo v Ljubljani, dne 14. oktobra 1921.

Ij Avtomobilska nesreča se je zgodila danes ob 1. uri jutraj na Celovski cesti. Neki šofer je privozil po cesti s popolnoma novim avtomobilom. Osebe v avtomobilu so med vožnjo z velikim zanimanjem gledale lunin mrk. Na Celovski cesti pred Kolerjevim vrtem je pa šofer zavozil v globok jarek, avtomobil se je prekucnil in se je zelo pokvaril. K sreči ni bilo nobenih človeških žrtev.

Ij Obsodba v mestnem hlevu. K tej, v soboto 15. oktobra v »Novem Času« objavljeni notici smo prejeli sledeče pojasnilo: Res je, da se je odtegnilo na moj ukaz v pisarni mestne pristave dvema hlapcema po 20 kron, ker sta kljub prepovedi kradla oves iz zaklenjene shrambe. Ker je oves čimdalje več manjkalo, sem opozoril hlevne hlapce, naj nikar ne jemljejo ovesa in da bo dotični, če se ga zaloti, kaznovan. Ne glede na mojo prepoved je bilo prihodnjo noč zopet vlomljeno v skladišče in vzeto iz ene vreče okrog 20 kg ovesa. Ko sem radi te tatvine prijel nočno stražo v hlevu in pa nočnega čuvaja, češ da morata vedeti, kdo krade oves, se oglasi neki delavec, ki spi poleg skladišča za krmo, in izjavi, da je večkrat videl štempiharja in Braganta, ki sta nosila oves iz shrambe. Nato sem jima takoj povedal, da se bo vsakemu po 20 kron odtegnilo za vzeti oves. Globa je zaračunana v knjigi za denarne globe v pisarni mestne pristave. S spoštovanjem Jakob Gajšek, mestni hlevni nadzornik. — Kakor smo informirani tudi od druge strani, je g. Gajšek eden tistih požrtvovalnih mestnih nastavljenec, ki vse svoje moči posveča blagru mestne občine. Njegovo delo prične ob 4. uri jutraj in konča pozno zvečer. To bodi povedano njemu v priznanje in zadovoljenje.

Ij Kolo jugoslovanskih sester ima svojo redno sejo v četrtek 20. t. m. ob 3. uri popoldne v društveni sobi šolski drevozd št. 2-II. Zaradi važnega obširnega sporeda prosim najbolje udeležbe! Pridite pa tudi članice, da sledite novim poročilom.

Ij Siv klobuk in drap (rujavi) površnik z močvirjem I. I. Z. je bil zamenjan na zabavnem večeru društva tiskarjev v »Unionu« dne 16. t. m. Dotični gospod se naproša, naj ga blagovoli oddati I. Zornanu v opernem gledališču.

Naša društva.

d Vsi v Rokodelski dom! Danes zvečer točno ob pol 8. uri predavanje o Dev. Orleanskih. Priredi ga Prosveta za stolno župnijo. Vdeležimo se ga kar največ mogoče.

d Šentpetersko prosvetno društvo. Danes ob 8. uri zvečer bo zanimivo predavanje. Vstop prost. Po predavanju odborov seja. — Knjižnica je odslej — razen ob nedeljah dopoldne — na razpolago tudi pred vsakim predavanjem ter vabimo p. n. člane in članice, da se je pridno poslužujejo. Zanimudnike pa prosimo, da izposojene knjige prinese s seboj.

d Bralna vaja za »Mlinar in njegova hči« se vrši danes 17. okt. ob 20. uri v navadnih prostorih Ljudskega odra. Razdelitev vlog je razvidna iz dopisne knjige. Vloge so pripravljene. Pridite točno! — Upravnik.

d Občni zbor Sloj dij. zveze. Za počitnice sklicani in vsled smrti Nj. Veličanstva kralja Petra odgode občni zbor sklicujem z istim sporedom in na isto mesto za dan 30. oktober t. l. ob 14. uri. Opozorjam vse tovariše in tovarišice na določbe pravil glede samostojnih predlogov. — Ivo Peršuh, t. č. preds. SDZ.

Socialni vestnik.

o Delavska pomoč za brezposelne na Angleškem. Na Angleškem iščejo novih virov za pomoč brezposelnim. V poštev prihaja načrt, da naj delavci, ki imajo delo, prispevajo vsak teden po 2 penca za brezposelne. Ravno toliko imajo prispevati delodajalci.

o Brezposelnost na Češkoslovaškem padla. Glasom uradnih podatkov je minoli mesec na Češkoslovaškem dobivalo podpomoč za brezposelne 16.500 možkih in 9500 ženskih, skupaj 26.000 oseb. Meseca avgusta je bilo še 29.000 brezposelnih podpirancev.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.
Izdaja konzorcij »Novoga Časa«.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
LJUBLJANA, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.